

SJÄTTE PÅSKSÖNDAGEN

ÅRGÅNG B

Första läsningen: **Apg 10:25-26, 34-35, 44-48** (*Andens gåva blev utgjuten också över hedningarna*)

Hedningarnas frälsning är *Guds* initiativ. Redan i Gamla testamentet förberedde Gud sitt folk på att hans initiativ kan överraska: *Mina planer är inte era planer och era vägar inte mina vägar, säger Herren. Liksom himlen är högt över jorden, så är mina vägar högt över era vägar, mina planer högt över era planer* (Jes 55:8-9) och *det folk som inte var mitt skall jag kalla mitt folk, och henne som inte var älskad skall jag kalla min älskade* (Rom 9:25 = Paulus omskrivning av löftet i Hos 2:23; jfr 1 Pet 2:10). Här i den romerske officerens hem inser Petrus vad hans judiska medkristna ännu inte förstår: Gud vill utgjuta sin Ande över alla (Joel 2:28 f – i vissa bibelutgåvor = 3:1 f). Petrus ord i v. 34 – *Nu förstår jag verkligen att Gud inte gör skillnad på människor – bygger på Guds ord till Mose (5 Mos 10:17 f) och till Jesaja (Jes 56:3, 6-7). De nyomvända hedningarna talade med tungor – en gåva av den helige Ande som var vanlig i urkyrkan (v. 45-46, se även Apg 19:6). Den betecknar ett extatiskt tal med obegripliga ord (jfr 1 Kor kap. 12-14), hur det såg ut och gick till kan nog inte avgöras i dag, det var kanske (eller kanske inte) identiskt med det som s.k. karismatiska kristna upplever i vår tid. Poängen här är att **kyrkans högsta läromyndighet trots motstånd från andra inom kyrkan avgör saken**. Dessa andliga gåvor ÄR från Gud! Petrus döper hedningarna utan tvekan. Hans kritiker vågar sedan inte kritisera hans beslut – de anklagar honom i stället för att ha **bott hos** och **ätit med** hedningar – något upprörande för den judiska känslan (Apg 11:2-3).*

Andra läsningen: **1 Joh 4:7-10** (*Gud är kärlek*)

I sanning: att vi frälses av Gud är inte vårt utan helt och hållet *hans* initiativ! Johannes skriver (v. 10): *Detta är kärleken: inte att vi har älskat Gud utan att han har älskat oss*. Vi kan i tro acceptera hans överraskande gåvor – som Petrus (se ovan) – men inte själva ”skaffa oss dem”. Denna text vänder sig mot *gnostikerna* som ville göra kristendomen till en privat filosofi för en utvald elit som skaffat sig hemlig ”kunskap” (*gnosis* på grekiska). De isolerade sig. Detta går inte: Gud vill skapa sociala relationer, gemenskaper, kyrka. Varför? För att han är verklig, äkta **kärlek** (v. 8).

Evangelium: **Joh 15:9-17** (*Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner*)

Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er (v. 16). Guds initiativ! Vi är verkligen utvalda, önskade, sedda av Gud. Vår starka *visshet om frälsningen* är

hans gåva men vi ska inte vaka egoistiskt över den, utan som Jesus ta aktivt initiativ: **älska andra först – som han älskade oss** (v. 12; jfr Fil 2:5-8). Att förbli i detta bud är att uppnå fullkomlig glädje (v. 11). Så var kyrkan tänkt: som ett nätverk av vänskap (v. 13-14).

MÅNDAGEN I SJÄTTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 16:11-15** (*Lydia tog till sig det som Paulus sade*)

Lukas skriver i vi-form. Han är med och berättar detaljerat. Han verkar ha fört resedagbok (v. 11-12). Filippi var en romerskt dominerad, skattebefriad stad. I området fanns guld- och silvergruvor. Här i staden uppstår senare Paulus favoritförsamling (Fil 1:3-8). Av alla kyrkor blev det bara denna som fick stödja honom ekonomiskt (Fil 4:15; jfr 2 Kor 11:9; 1 Thess 2:9; Apg 20:33-35). Lydia var rik (hon handlar med *purpur*) och ”gudfruktig” (v. 14), dvs. en hedning som omfattar den judiska tron. Judarna här är få, de har ingen synagoga och måste samlas till bön utanför staden, kanske i en inhägnad privat trädgård vid vatten (p.g.a. de rituella tvagningarna, inte minst kvinnornas, se 3 Mos kap. 12 och 15). Paulus möter bara kvinnor här. Han borde enligt tidens sed inte tala med dem, men precis som Jesus söker han kontakt (jfr Joh 4:7). Hos Paulus finns inget kvinnoförakt: Lydia får omedelbart förtroende för honom och erbjuder husrum (judiska lärde såsom Paulus kunde behöva skydd mot antisemitism, jfr t.ex. versen efter denna läsning: Apg 16:20-21).

Den först omvända personen på europeisk mark är alltså rik och kvinna. Lydia låter sig döpas och *alla i hennes hus* (v. 15) – troligen också slavar och barn. Den generösa kvinnan ville dela sin gåva med alla i sitt hem (jfr Apg 10:2, 24, 33, 44, 48; 11:14; 16:30-34). Av samma skäl praktiserar vi **barndop** än idag. Befrielsen från mörkrets makt jämställer **alla** inför Gud. Typiskt Lukas att framhäva det!

Evangelium: **Joh 15:26 – 16:4a** (*Sanningens ande skall vittna om mig*)

Jesus beskriver kyrkans kommande lidanden. Det judiska (och romerska) svaret på kyrkans växt var marginalisering, uteslutning och förföljelse. Den religiösa fanatismen (v. 2) kände *Paulus* till både inifrån och som offer. Han var smärtsamt medveten om sin bakgrund som kyrkoförföljare (Gal 1:13 f) men fick också själv smaka på hatet (2 Kor 4:8-11).

Martyrerna stärks av *Hjälparen*, som är *sanningens Ande* (v. 26). De ortodoxa kristna tolkar v. 26 så att man inte får säga (som vi katoliker) att den helige Ande utgår från Fadern **och Sonen** (latin: Filioque). De anser att vi glömmer att

Fadern är *evigt ursprung* till Sonen och Anden. Det gör vi inte. Vi säger ”Filioque” därför att Fadern och Sonen är *av samma väsen* (Joh 10:30, 38; 14:9 f). Anden är *Kristi Ande* (Rom 8:9; Fil 1:19; 1 Pet 1:11; Apg 16:7) och *Faderns Ande* (Matt 10:20) – se *Katolska kyrkans katekes*, nr 243-248; 264). Kristus ger oss *sin Ande* (Joh 20:22), som även är Faderns Ande. *Allt vad Fadern har är mitt; därför säger jag att det är av mig han (Anden) tar emot det han skall låta er veta* (Joh 16:15). *Vad Fadern gör, det gör också Sonen* (Joh 5:19). Anden utgår alltså av både Fadern och Sonen. Inget att bråka om.

Den som tar emot mig tar emot den som har sänt mig (Matt 10:40).
--

TISDAGEN I SJÄTTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 16:22-34** (*Tro på herren Jesus, så skall du bli räddad, du och din familj*)

Hur Paulus plötsligt utsätts för allt detta i Filippi förstår man bara om man läser verserna innan (Apg 16:16-21), där Paulus fördriver en irriterande spådomsdemon som ropar efter honom och Silas på gatan. Slavflickan som demonen använde sig av drog in pengar till sin herre med sina spådomar. Den vinsten var nu spolierad. I den romerska befolkningen piskas stämningen upp mot den judiske exorcisten Paulus. Men antisemitismen i v. 20-21 döljer något annat: Lukas beskriver här det inre sambandet mellan demoni och penningbegär (jfr Pred 5:9, 12; Hab 2:5; Syr 27:1, 28:10; Mark 4:19; Matt 6:24; Luk 16:14; 1 Tim 6:10 m.m.).

Den hedniska värld som Paulus står upp mot är en värld av begär, men också av ångest. Man tror att man kan skrämman den främmande predikanten till tystnad med tortyr och fängelse. Ögonvittnet Lukas (han skriver ”vi” fr.o.m. Apg 16:10) är kanske själv med i fängelsehålan. Där, i midnattens mörker, sjunger dessa blödande och såriga förkunnare sina lovsånger – tydligen under medfångarnas uppskattning (v. 25). Fångvakten vill först ta sitt liv av fruktan för dödsstraff, som utkrävs om fångarna flydde. Men de stannar kvar, och det räddar honom. Hans tacksamhet är stor – möjligtvis fruktar han för Paulus och Silas och ser dem som ”vreda gudar” med tanke på jordbävningen (v. 27-30). Tron på *Herren Jesus* (v. 31) löser från ångesten: jubel och kärleksfull omsorg blev följden (v. 33-34).

Evangelium: **Joh 16:5-11** (*Om jag inte lämnar er, kommer inte Hjälparen till er*)

I det långa avskedstalet i nattvardssalen på skärtorsdagskvällen i Joh kap. 14-17 upprepas samma teman på olika sätt: Jesus ska dö och lämna lärjungarna men också återkomma, och Anden ska senare fortsätta hans verk – genom dem. Lärjungarna verkar närmast förtvivlade, ja förlamade. De sitter tysta och ställer inga frågor längre (v. 5-6). Orden om Andens ankomst ska uppmuntra dem, men de verkar inte kunna gripas av någon optimism som läget är nu. ”Om Jesus ska lida och dö – hur blir det då med oss?” Man förstår dem. Oron återkommer när Jesus ska överge sin hjord vid *himmelsfärden* (som vi firar i övermorgon). Under fyrtio dagar (Apg 1:3 f) hade apostlarna levt i påskens glädjerus med den Uppståndne. Han själv undervisade dem. Men nu? *Det är för ert bästa som jag lämnar er* (v. 7): nu överger läraren alltså sina elever – men vid pingsten blir de själva lärare! Andens funktioner här (v. 8-11) påminner om Jesu raka och modiga attityd inför sina åklagare. Han öppnar folkets ögon för **synden** de inte vill inse: de har hatat Jesus *utan grund* (jfr Ps 69:5; Joh 15:22). **Rättvisan** från Gud är att Jesus uppväcks och stiger upp till himlen. De kristnas liv vittnar om att Satan är **dömd** och störtad (v. 8-11).

Ni skall bli döpta med helig Ande om bara några dagar (Apg 1:5).
--

ONSDAGEN I SJÄTTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 17:15, 22 – 18:1** (*Jag förkunnar för er det ni redan känner till*)

Var *Forum Romanum* i Rom den dåtida världens politiska centrum så var *areopagen* i Aten (ett slags censurmyndighet som kontrollerade filosofernas undervisning) imperiets andliga och intellektuella arena, dit man reste för att *se och bli sedd*, om man ville tillhöra kultureliten. Vad ville Paulus där? Är han inbjuden som en del i underhållningen (jfr Apg 17:21)? Eller talar han inför stadens överklass därför att han *måste*? Sokrates hade år 399 f.Kr. ställts till svars inför den religiösa domstolen här. Misstanken mot honom var densamma som nu (Apg 17:18-20): lansering av ”främmande gudar”. Det kostade Sokrates livet. Paulus tar ton på torget med dess praktbyggnader och svindlande vackra vyer. Han behärskar sin inre upprördhet (Apg 17:16).

Talet på areopagen är till formen vårdat och retoriskt. En komplimang och en detalj som väcker nyfikenhet inleder (v. 22-23). I v. 28 citerar han elegant diktaren Aratos från 200-talet f.Kr. (på gott ”katolskt” vis förkastar han inte hednisk poesi utan ger den kristen mening). Paulus religionskritik (v. 24-25, 26) ligger nära dåtida filosofer som Seneca, vars bror Gallio (Apg 18:12 f) kan ha varit romersk guvernör i Aten just då, ca år 50. Argumenten hämtas ur Skriften: *Skapelsen* borde få människorna att söka *Skaparen* (jfr Vish kap. 13-15; Syr

17:8 f; Job 12:7 f; Ps 19:2 f; Rom 1:19-20). Gudar som är gjorda av människohand kan inte ha skapat värden (jfr 1 Kung 8:27-30; Jes 40:18 f; 44:9f). Grekernas förakt för ”barbarer” bemöter Paulus med tron att mänskligheten är *en* (v. 26), vilket utesluter all rasism. Men sedan går det snett: kan en andlig gud skapa en fysisk värld eller en död kropp få liv igen? Omöjligt! Det krockar med grekernas världsbild. Paulus hinner inte ens nämna Jesus. Allt slutar i hånleenden eller artig distans. Besvikelsen över *den kloka världens dårskap* får senare fritt utlopp i 1 Kor, kap. 2, och Rom 1:18-32. **Dionysios** som kom till tro blev enligt Eusebios (som skrev på 300-talet) biskop i Aten (se *Kyrkohistoria*, III, 4:10, Artos förlag). Om **Damaris** ”och några till” (v. 34) vet vi inget.

Evangelium: **Joh 16:12-15** (*Sanningens ande skall vägleda er med hela sanningen*)

Det finns mer att lära än vad Jesus uttryckligen har sagt oss! (v. 12). Denna vers har missbrukats i alla tider för att vi ska tro på ytterligare, senare, ”extra” uppenbarelser. Hur skyddar man sig mot charlatanerna? *Genom att hålla sig till apostlarna, dvs. deras historiska efterträdare, katolska kyrkans biskopar*. Vad kan de lära oss ”extra”? Exempel: apostlarna samlade kring Petrus förstod genom Anden att även hedningar skulle höra evangeliet (Apg kap. 15). Det var *mer* än vad Jesus hade sagt. Så har *kyrkans läroämbete* under 2 000 år fortsatt fördjupa vad Jesus menade, allt efter vad tiderna krävde. Inget *nytt* tillkommer efter apostlarna, bara *förtydliganden*, preciseringar inför nya tiders frågor. Inga tillägg till uppenbarelsen är att vänta efter den siste apostelns död, säger andra Vatikanconciliet. Att påstå att Jesu kyrka har gått vilse i frågor om tron är att anse Jesus för lögnare när han lovade att bistå kyrkan *alla dagar till tidens slut* (Matt 28:20).

Allt ni binder på jorden skall vara bundet i himlen (Matt 18:18).

TORSDAGEN I SJÄTTE PÅSKVECKAN: **KRISTI HIMMELSFÄRDS DAG**

Första läsningen: **Apg 1:1-11** (*De såg hur han lyftes upp i höjden*)

Vi ser gärna uppåt mot himlen i denna tid, inte minst när molnen skingras och solen kan ge oss den första aningen av sommar. Vad vi har längtat! Säg mig: är något vackrare än den blå färgen på en svensk försommarhimmel?

Den fysiska himlen är upphöjd, skön och omfamnar allt. Som Gud! Det är inte märkligt att just himlavalvet har blivit en symbol för Guds rike. Men den är bara

en symbol. Jesu återgång till himlen presenteras i fysiska bilder men vi får inte tänka oss den bokstavligt som när en raket stiger upp i höjden. Att vara hos Gud är *ett tillstånd*, inte en fysisk plats, det överträffar alla jordiska föreställningar. Så har denna högtids tema främst ett *andligt budskap* (se texten ovan, ”Kristi himmelfärd – vad betyder det egentligen?”). Jesu himmelfärd markerar att lärjungarnas fyrtio dagar med den Uppståndne tog slut. Framför dem låg **pingstens gåva**.

I Gamla testamentet for profeten Elia till himlen i en vagn av eld (2 Kung 2:1-18). Hans lärjunge Elisha såg det ske och fick därför sin bön uppfylld att få ”ärva” Elias ande, alltså sin mästares kraft och uppdrag. Jesus ville antagligen att hans lärjungar skulle se honom utifrån denna förebild. När han talar om att överge dem lovar han att **de ska få ta emot hans ande** (Joh 14:15-26; 15:26; 16:4-15; Apg 1:8). Jesus kan till och med säga till de uppgivna lärjungarna att det är *bra* för dem att han lämnar dem, för annars kan Anden inte komma (Joh 16:7). Även hos Matteus och Markus knyts Jesu ”övergång” till högtidliga uppdrag i Jesu namn, förkunnelse, dop och undervisning (Matt 28:18-20). Hos Markus utlovas därtill tecken och under (Mark 16:17-18).

Elias mantel föll av honom när han for upp. Elisha tog den på sig – kraften och uppdraget blev därmed hans. Har du din dopklänning kvar? Föreställ dig att Jesus tappade den när han togs upp. Varför? *DU får ikläda dig Kristus* (jfr Rom 13:14).

Andra läsningen: **Ef 1:17-23** (*Han satte honom på sin högra sida i himlen*)

Paulus jublande förbön för oss är full av tacksamhet. Måtte vi inse vilka andliga rikedomar Gud ger oss genom kyrkan (”de heliga” i v. 18) och vilken kraft och styrka han frälser oss med! Paulus ord om Kristi Himmelfärd vill understryka att vi inte behöver frukta några jordiska makter. Messias tillhör oss genom kyrkan och står över *allt*. Sista versen (v. 23) kan översättas så att världen är **full** av Kristi härlighet, som vi sjunger i *Sanctus* i mässan (jfr Jes 6:3; Jer 23:24 och Ef 4:10), eller så att Kristus själv är helt **uppfylld** av Guds härlighet (jfr Kol 1:19; 2:9). Ordet ”fullhet” (*pléroma* på grekiska) var ett religiöst-filosofiskt modeuttryck på dåtidens ”frälsningsmarknad”, inte minst inom de gnostiska sekterna. Det lite luddiga begreppet förekommer i Nya testamentets språkbruk, men är inte centralt.

Alternativ till andra läsning: **Ef 4:1-13** (eller bara **Ef 4:1-7, 11-13**)
(*En mögnad som svarar mot Kristi fullhet*)

Texten handlar om att bevara enheten i Guds folk. Varje gång Paulus här skriver ”en” ska det förstås som ”en och **samma**” (kropp, tro, etc). Betoningen ligger på gemenskapen. Detta innebär anslutning till trons *helhet* (som man ordagrant

bekänner när man upptas i katolska kyrkans fulla gemenskap: ”Allt, som den heliga katolska kyrkan tror, lär och förkunnar vara uppenbart av Gud, det tror och bekänner jag”). ”Enheten i tron” (v. 13) är given i katolska kyrkan, men det innebär också ansträngning (studium) att inse det. Det är en fråga om mognad att kunna övervinna det barnsliga egot och kunna underordna sig sanningen (v. 13).

Om det egendomliga ordet ”fullhet” (v. 13), se förklaringen ovan. Paulus citerar i v. 8 ur minnet Ps 68:19 (och säger ordagrant: ”Han steg upp i höjden och tog fångenskapen fången, han gav människorna gåvor”). Han citerar från den profetiska sanningen: versen pekar på Kristi triumferande intåg i himlen, detta som vi firar i dag, och vår befrielse. **Kristi seger är universell**, därför är även dödsriket underlagt honom. Det motsvarar vad Petrus skriver i 1 Pet 3:19 och 4:6 om Jesu predikan av evangeliet bland de avlidna. De ”fångar” (v. 8) som Paulus menar är 1) Jesu andliga fiender, främst döden och djävulen, och 2) de rättfärdiga själar från Gamla förbundet som Jesus besökt i dödsriket (Hebr 13:20) och som han, och bara han, kunde uppta till himlen genom att fullborda evangeliets förkunnelse där (jfr Matt 12:40; Rom 10:7). Före Kristi seger över döden kunde nämligen ingen ingå i himlen helt och fullt. De rättfärdiga avlidna väntade som den fattige Lasaros ”i Abrahams famn”. De var ännu inte helt åtskilda från de orättfärdiga, de kunde t.o.m. konversera med dem (Luk 16:22-26).

Kristus steg alltså ned i dödens djup för att de döda skulle höra Guds Sons röst och för att de som hörde den skulle leva ([Joh 5:25](#)). Jesus, ”vägvisaren till livet”, skulle ”genom sin död göra dödens herre, djävulen, maktlös och befria alla dem som genom sin fruktan för döden varit slavar hela sitt liv” ([Heb 2:14-15](#)). Från och med detta ögonblick har den uppståndne Kristus ”nycklarna till döden och dödsriket” ([Upp 1:18](#)), och ”alla knän skall böjas i Jesu namn, i himlen, på jorden och under jorden” ([Fil 2:10](#)).

(*Katolska kyrkans katekes*, nr 635)

De kyrkliga funktionärerna som nämns i v. 11 definieras inte närmare. Vilka fullmakter och uppdrag gömmer sig bakom titlarna ”förkunnare” (ordagrant ”evangelister”), ”apostlar” och ”profeter”? Förmodligen menas olika talanger (nådegåvor) som enskilda medlemmar av lekfolket ansågs ha fått till gagn för hela gemenskapen. Det kan också röra sig om tillfälliga uppdrag som enskilda kunde få. Med ”herdar” menas säkerligen biskopar. Den formella *sakramentala ämbetsvigningen* nämns dock inte, den ska vi leta efter på annat håll, t.ex. i 1 Tim 4:14 och 2 Tim 1:6.

Evangelium: **Mark 16:15-20** (*Han blev upptagen till himlen och satte sig på Guds högra sida*)

Alternativt **Luk 24:46-53** som i årgång C.

Slutet på Markusevangeliet (16:9-19) är en sammanfattning av stycken i de övriga evangelierna och Apostlagärningarna och har lagts till Markus bok i efterhand men är också en del av den kanoniska texten, alltså inspirerad av Anden. De dramatiska orden i v. 17-18 saknas i andra källor. Det är den allra tidigaste kyrkans entusiasm som avspeglas i de djärva löftena om osårbarhet, under och tungotal. Hur ska de förstås? Som så ofta gör en *andlig tolkning* större nytta än en fysisk-konkret. Så skriver t.ex. den helige Cyprianus av Karthago på 200-talet om de här nämnda djuren att de är farliga på land men inte kan göra oss något om de kastas i *vatten* (han tänker på **dopet** som nämns i v. 16 där demonernas makt bryts).

Av v. 16 förstår vi att *både dop och tro* är nödvändiga för frälsningen. Det är kyrkans lära (*Katolska kyrkans katekes*, nr 846; 1257-1261). Men Gud kan också, om han vill, frälsa människor på andra sätt. Om, hur och i vilken omfattning han gör det kan vi dock inte veta. **Därför måste man absolut bli döpt om man vill vara kristen** (jfr Matt 28:18-20). Ett odöpt barn som håller på att dö måste omedelbart döpas. Katolska kyrkan tillåter att sådana barn döps, även i fall där de inte är katoliker och där föräldrarna är emot (CIC, can. 868, § 2: "... etiam invitis parentibus"). I nödfall kan vem som helst, t.ex. en muslimsk sjuksköterska, ta rent vatten och döpa barnet genom att säga "Jag döper dig i Faderns och Sonens och den helige Andes namn", så kallat nöddop. Huvudsaken är att man har intentionen att "göra det kyrkan gör". Ibland hinner man inte, barnet är redan dött. Då måste vi be för barnet, ty hur kan vi sluta hoppas! Kan inte Jesus ta barnet i sin famn i evigheten? (jfr Mark 10:13-16). Paulus skriver om **kärleken**: *Allt bär den, allt tror den, allt hoppas den* (1 Kor 13:7). Förtvivlade fall (missfall och aborter) innesluts i detta hopp, som räcker bortom allt vi ser och vet.

Jesu löften om tecken som ska åtfölja dem som tror (v. 17-18) är menade bara som exempel. Var och en som förkunnar evangeliet får särskilda nådegåvor: dessa gåvor kan vara både fysiska och andliga, det kan röra sig om allt från retorisk skicklighet till rena mirakel, som i många av helgonberättelserna i slutet av denna bok. Att kunna hantera giftormar rent fysiskt är imponerande men för en predikant är det nog mer nyttigt att kunna ta tag i *farliga ämnen* på ett pedagogiskt sätt. Att inte dö av förgiftning är bra men viktigare är att kunna överleva andligt gift: vi behöver gåvan att kunna studera och vederlägga förvrängningar av kristen tro (heresier) utan att ta skada av dem. Slutet på Markusevangeliet presenterar Jesu himmelsfärd som kontrast till lärjungarnas väg ut i världen, Jesus lyfts uppåt – de går utåt. Men han understryker samtidigt

att Jesus är kvar med dem (oss) och framför allt då hans lära *predikas*, dvs. då **läroämbetet** undervisar. Mot det faller alla andliga faror till marken.

FREDAGEN I SJÄTTE PÅSKVECKAN

Novenan inför pingsten (nio dagars bön) börjar idag. Vi ber om en förnyelse av den helige Andes gåvor som vi redan tagit emot i sakramenten, först och främst av allt i dopet.

Första läsningen: **Apg 18:9-18** (*Här i staden är det många som hör till mitt folk*)

Judarna måste ha rasat när synagogföreståndaren Crispus anslöt sig till Paulus (Apg 18:8). Paulus var från början *svag och rädd och full av ängslan* i Korinth (1 Kor 2:3), föraktad som dåre (1 Kor 1:26-29; hela 2 Kor).

Thessalonikerbrev skrivs antagligen nu. I dem märker vi den hårt drabbade apostelns känslor. Han slungar ur sig förbittrade ord om judarna, sitt eget folk (1 Thess 2:15-16). Men under natten talar Gud stärkande ord (v. 9-10), så som han gjort i gångna tider till sina andra plågade och frustrerade tjänare, Mose, Josua, Jesaja, Jeremias och flera.

Judendomen var en *religio licita*, en tillåten religion, i romarriket. Anklagelsen inför en romersk domstol verkar därför vara ett försök att få Paulus betraktad som icke-jude, dvs. medlem av en icke-tillåten sekt och därmed kriminell. Detta blev snart den officiella romerska synen, men Gallios reaktion visar att det ännu inte var så. ”Judiskt trams!” Alla slängs ut (väl också Paulus). Gallio var för övrigt bror till den kände filosofen Seneca (som avskydde judar). Seneca skriver att Gallio fick lämna denna provins snabbt pga. en febersjukdom (han hade svaga lungor). En inskription från kejsaren Claudius i staden Delfi nämner Gallios namn. Av den kan vi tidsbestämma Gallios ämbetsperiod (och därmed det som sker här): det rör sig om vintern 51-52. Men vilket öde väntade inte Gallio! Nästa kejsare, den galne Nero, skulle ta både Paulus, hans brors Senecas och hans liv.

Sosthenes i v. 17, efterföljare till föreståndaren Crispus som blev kristen (se ovan), blev kanske själv kristen (1 Kor 1:1). Vem kastar sig över honom? Domstolsvakter – av antisemitiska skäl? Frustrerade judar – för att han ville lugna dem? Paulus visar sig som **äkta jude** genom att inviga sig till *nasir* (v. 18; jfr 4 Mos 6:1-21). Vad hans löfte går ut på sägs inte. Håret ska nu växa fritt. Det klipps först när löftet infrias och bränns då som offer i Jerusalem. Resan dit och besöket i urkyrkan där kommer att gå fint. Paulus tredje stora missionsresa börjar direkt därefter (Apg 18:23 ff).

Evangelium: **Joh 16:20-23a** (*Ingen skall ta er glädje ifrån er*)

Bilden av våra problem som *födslovärkar*, tecken på något stort och gott som är på väg, är starkt uppmuntrande. Den födande kvinnan som glädjesymbol är förankrad hos profeten Jesaja (Jes 21:3; 26:17 f; 66:7-10). *Den dagen kommer ni inte att fråga mig om någonting* (v. 23): när Jesus kommer i sitt rike blir allt klart.

Kom Helige ande, ge mig **kärleken** så jag glömmer att vara egoistisk (jfr Gal 5:22).

LÖRDAGEN I SJÄTTE PÅSKVECKAN

Första läsningen: **Apg 18:23-28** (*Med stöd av skrifterna bevisade Apollos att Jesus är Messias*)

Paulus vandrar ca 2 000 km i vers 23 – ganska imponerande! Paulus vänner, de goda makarna Priscilla och Aquila, valde att stanna kvar i storstaden Efesos. Här möter de förkunnaren **Apollos** från *Alexandria* i Egypten. Där hade den kände hellenistiske juden *Filon* skrivit sina djupa, allegoriska bibelutläggningar, där Guds ”Ord” nästan sågs som en egen person (men att Ordet *blivit kött* – Joh 1:14 – trodde Filon inte, och han verkar inte ha träffat Jesus eller apostlarna, vilken miss!). Vår Apollos har säkert känt Filon.

Frågan om Jesus som Messias är här, vid 50-talets början, ännu en intern judisk angelägenhet. De kristna deltar med största självklarhet i synagogans gudstjänster (v. 26). Att Jesus var ”något särskilt” kan Apollos ha hört av Johannes döparens lärjungar (jfr Joh 1:29-34) som ivrigt döpte vidare efter Johannes död. Möjligtvis har Apollos informerats närmare genom kristna som ännu höll strikt på den mosaiska lagen (jfr Apg 21:20 f). De betonade judiska seder och insåg nog inte vidden av *det specifikt kristna dopet* som de mottagit. Den bildade konvertiten förs nu in i *hela sanningen* (Joh 16:13), dvs. i kyrkans *fulla troslära och gemenskap*, genom Priscilla och Aquila (v. 26, ovanligt nog nämns kvinnan före sin man, som i Rom 16:3: hon var tydligen en viktig medarbetare). Apollos får enbart beröm av Lukas, men i Första Korinthierbrevet ser vi att ett ”parti” bildades kring honom i kyrkan (med eller utan hans medgivande). Paulus såg honom som självklar medarbetare, men den retoriskt begåvade mannen från Alexandria gick ändå sina egna vägar (1 Kor 1:12; 3:6; 16:12).

Evangelium: **Joh 16:23b-28** (*Fadern älskar er, eftersom ni har älskat mig och trott på mig*)

Fram tills Jesu återkomst i härlighet får vi dras med olösta och obesvarade frågor! Trons hemligheter förstår vi nu *i bilder* (v. 25, dvs. liknelser), men då ska allt stå klart. Bibeln innehåller texter som kan tolkas på flera sätt. Måste detta splittra oss? *Sekter* uppkommer när någon tror sig kunna tolka Bibeln bättre än den allmänliga (katolska) traditionen. Man vill sätta sig över kyrkans läroämbete och ge svar på något som bara Gud vet. Man närs av högmod och avund. Det gillar inte Gud.

Att be *i Jesu namn* (v. 23,24,26) är inte en magi som ”funkar”. Det innebär att be *med Jesus till Fadern i den helige Ande*, dvs. be Gud om sådant som Jesus instämmer i – som vi gör i *Fader vår*. Denna böneattityd avses när vi avslutar en bön med orden ”Genom Jesus Kristus, vår Herre” etc. Vi ansluter till Jesu egen bön och blir fyllda av Jesu Ande som ger gemenskap med Fadern (se *Katolska kyrkans katekes*, nr. 2614-2615). Vi nämner också Jesu namn i vår bön för att liksom ”påminna” Fadern om allt gott vi redan fått genom hans Son och be om ännu mer.

Kom, Helige ande, låt din glädje göra mig till ett påskljus för andra (jfr Gal 5:22)!
--